

§ 20

Remiss av SSM:s rapport *Översyn av lokala säkerhetsnämnder*

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Nämnden beslutar att som remissvar skicka in nedanstående synpunkter på rapporten till Miljödepartementet

Nämnden beslutar att lämna över synpunkterna till Kommunstyrelsen som ett förslag till svar från Oskarshamns kommun

Ärendet

SSM har skickat rapporten ”Översyn av lokala säkerhetsnämnder (SSM 2022:07) på remiss, och lokala säkerhetsnämnden och Oskarshamns kommun är båda remissinstanser. Svaren ska vara Miljödepartementet tillhanda senast 31 oktober 2022.

SSM har på regeringens uppdrag under våren gjort en översyn av syftet och uppdraget för de lokala säkerhetsnämnderna. I rapporten SSM 2022:07 presenterar de sina överväganden och förslag, vilka sammanfattat kan uttryckas enligt följande:

- *Insyn i och möjlighet att informera kommunens medborgare om frågor som rör planeringen av beredskapen mot olyckor, särskilt kärnkraftsolyckor, bör vara nämndens primära uppgift och därmed styrande för inrättandet av en lokal säkerhetsnämnd*
- *Kommuner med kärntekniska anläggningar som är placerade i beredskapskategori II eller lägre, bör istället för en lokal säkerhetsnämnd inrätta något som motsvarar den informationsgrupp som finns i Västerås stad för Westinghouses Bränslefabrik.*
- *Nämnderna i Barsebäck och Studsvik bör avslutas och några ytterligare nämnder behöver inte inrättas*
- *Det befintliga upplägget med att representationen i nämnderna utgörs av lokalt förtroendevalda även bör gälla framöver*
- *SSM:s engagemang vid de lokala säkerhetsnämndernas möte är viktigt*
- *Länsstyrelsernas engagemang och deltagande i nämndernas möten är fortsatt viktigt att upprätthålla mot bakgrund av länsstyrelsernas samordnande beredskapsansvar.*
- *Nämndernas benämning är enligt myndigheten missledande och lokal insynsnämnd anses vara en mer rättvisande benämning.*
- *SSM föreslår att antalet ledamöter bör vara maximalt nio och ersättare bör inte utses.*
- *Villkoren kring nämndernas anslag behöver förtydligas. Vidare föreslår SSM att det införs en annan ordning vad det gäller rekvisering och uppföljning av nämndernas anslag, samt att de balanserade belopp som finns upparbetade vid nämnderna återbetalas.*

Nämndens synpunkter på SSM:s förslag

Nämnden anser att frågan om insyn och möjlighet att informera lokalt är fortsatt av stor vikt. Den folkliga förankringen kring kärntekniska anläggningar är av stor betydelse, och en viktig del i den förankringen är att nämnden ledamöter är lokalt förtroendevalda.

Nämnden anser att det inte är vår uppgift att värdera SSM:s resonemang kring vilken beredskapskategori som ska ligga till grund för var det ska finnas lokala säkerhetsnämnder, men betonar än en gång att den lokala folkliga förankringen är viktig.

I och med de nya beredskapszonerna som trädde i kraft den 1 juli 2022, ingår även Västerviks och Borgholms kommuner i den yttre beredskapszonen runt Oskarshamns kärnkraftverk. Detta bör då rimligen innebära att de två kommunerna framöver ska vara representerade i den lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk.

Angående frågan om antalet ledamöter i nämnden, samt ersättares vara eller icke vara, anser nämnden att det inte är någon stor fråga. Möjligen är 9 ledamöter i underkant, med tanke på att representationen breddas till fler kommuner framgent.

SSM anser att "lokal säkerhetsnämnd" är en missledande benämning, och menar att "lokal insynsnämnd" vore mera rättvisande. Nämnden delar denna uppfattning.

Rapporten slår fast att SSM:s engagemang vid nämndernas möte är viktigt för att säkerställa att en oberoende part med insyn i verksamheten sakligt kan värdera och komplettera den information tillståndshavaren lämnar till nämnden.

Vidare att även länsstyrelsens engagemang och deltagande är viktigt mot bakgrund av deras beredskapsansvar vid en kärnteknisk olycka.

Nämnden delar dessa uppfattningar, men noterar att länsstyrelsen hittills inte deltagit på mötena medan dom är mycket aktiva vid kärnkraftsövningar.

Avslutningsvis anser SSM att villkoren kring nämndernas anslag bör förtydligas. De föreslår att en annan ordning för rekvisering och uppföljning av nämndernas anslag införs, samt att de balanserade belopp som nu finns hos nämnderna återbetalas.

Pandemin har medfört att nämndens möjligheter till aktiviteter under de senaste två åren kraftigt har begränsats. Följden av detta är att det årliga anslaget inte har förbrukats. För framtiden är det dock viktigt att betona att det måste finnas en förutsägbarhet kring vilka medel nämnden har till sitt förfogande, för att möjliggöra en relevant planering av verksamheten. Det är också av största vikt att kostnaderna för nämndens verksamhet inte belastar den lokala kommunens skattebetalare.

Nämndens beslut

Nämnden beslutar att som remissvar skicka in ovanstående synpunkter på rapporten till Miljödepartementet

Nämnden beslutar att lämna över synpunkterna till Kommunstyrelsen som ett förslag till svar från Oskarshamns kommun